

26 Ηεαυχίω

29 Νοεμβρίου 1937

Ηεός

τὴν Δεβαστὴν Νομαρχίαν Ἑρακλείου

Ἐνταῦθα.

Ἐδρεβόστωσ ἀναφέρω ἥτις, ὅτι πολλάκις ἤδη ἔχει
συμβῆ οἱ χωρικοί, κατὰ τὴν καλλιέργειαν
τῶν κτημάτων των, ν' ἀνευρίσκουν διάφορα ἀρχαῖα,
τάφους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ θεμέλια οἰκοδομη-
μάτων, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπιφέρουν ἀνεκανορθώτους
καταστροφάς, χωρὶς νὰ εἰδοποιοῦν τὴν οἰκέταν
θεμεσίαν, ἡ ὁποία μόνον ἐκ συμπτωματικῶν πληρο-
φοριῶν λαμβάνει γνῶσιν ἐνίοτε τῶν τοιούτων τυ-
χαίων ἀνακαλύψεων.

Ἡ παράλειψις δὲ αὕτη τῶν χωρικῶν εἰς σπανίας περι-
πτώσεις γίνεται ἐκ κακῆς προθέσεως, καὶ μᾶλλον ὀ-
φείλεται, ὅπως ἐκανεὶλημμένως ἡμεῖς βασιλευσώμεθα βε-
βαίως πτώσει, εἰς ἀγνοίαν καὶ κακὴν ἐκτίμησιν τῶν
εὐρημάτων, τὰ ὁποῖα οἱ ἀνευρίσκοντες, γινόμενοι
αὐτοσχέδιοι ἀρχαιολόγοι, ἐκλαμβάνουν καὶ χαρακτη-
ρίζουν αὐθαιρέτως ὡς τουρκικὰ. Ἀγνοοῦν δὲ καὶ τὰς
βαρεῖς κυρώσεις τοῦ νόμου διὰ τοὺς ἀμελοῦντας ν'
ἀναφέρουν περὶ τῆς ἀνευρέσεως, καὶ μάλιστα τοὺς
καταστρέφοντας τ' ἀρχαῖα, καὶ τὴν ἀρσιβὴν, τὴν ὁ-
ποῖαν ἀντιθέτως δικαιούνται νὰ λάβουν, ὅτ' ν' ἐγ-
μαίμως εἰδοποιοῦν περὶ τοῦ εὐρήματος τῆς ἀστυνο-
μικῆς ἢ τὴν ἀρχαιολογικῆς Ἀρχῆς.

Ἀπέναντι τῆς καγίας αὐτῆς καταστάσεως εὐρέθην πολ-
λάκις εἰς δύσκολον θέσιν. Διότι δὲν θεωρῶ δίκαιον
νὰ τιμωροῦνται οἱ παραβαίνοντες τὸν νόμον πολῖται,
ὅταν ἡ παράβασις αὕτη δὲν εἶναι σκόπιμος καὶ συν-
ειδητῇ. Εὐρίσκω μάλιστα, ὅτι εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο
εὐθύνεται ἕν τινι μέτρῳ καὶ τὸ Κράτος, τὸ ὁποῖον
δὲν ἐφρόντισε νὰ γνωρίσῃ εἰς τοὺς πολίτας μερικὰς
θελήσεις του, διὰ τὸν σεβασμὸν τῶν ὁποίων δὲν ἀρ-
κεῖ μόνον ἡ καλὴ διάθεσις, ἡ λογικὴ καὶ ἡ συνείδη-
σις, ἀλλὰ εἶναι ἀναγκαῖος καὶ ὁ καθορισμὸς καὶ ἡ
γνωστοποίησις εἰς τοὺς πολίτας τῶν θελήσεων τούτων.

Ἀλλὰ καὶ ἂν, κατὰ τὴν ἀκοῇν ταύτην, ἐφαρ-
μοσθῇ ὁ νόμος, δὲν θὰ ἐπιφέρῃ καὶ πάλιν τὸ ἀναμε-
νόμενον ἀποτέλεσμα, ἀφοῦ αἱ μεμονωμέναι τιμωρίαι
δὲν δύνανται νὰ ἐπιδροῦν ^{αποτελεσματικῶς} ~~αποτελεσματικῶς~~.

Πρέπει λοιπὸν ἄλλα γενικώτερα μέτρα νὰ ληφθοῦν.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔχω τὴν γνώμην, ἂν συμφωνῇ καὶ
ἡ Σεβαστὴ Νομαρχία, ν' ἀπευθυνθῇ πρὸς ὅλους τοὺς Προ-
έδρους τῶν Κοινοτήτων σχετικῇ ἐγκύκλιος, διὰ νὰ
καταστήσουν γνωστὰς εἰς τοὺς συνδημώτας των τὰς
ὀποχρεώσεις των καὶ τὰς εὐθύνας ὡς πρὸς οἱσδήποτε
τυχαίως φνευρισκόμενον κατὰ τὴν καλλιέργειαν ἀρχαί-
ον, νὰ δοθοῦν δὲ ἀνάλογοι διαταγαὶ καὶ εἰς τὰς κατὰ
τόπους ἀστυνομικὰς ἀρχὰς τῆς περιφερείας.

Ἐγὼ δι' εἰδικῶν ἐγγράφων εἰσηγήθην ἤδη καὶ ὑπέδειξα
καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ εἰς τὴν Ἀνωτέρ-
αν Διοίκησιν Χερσουλανικῆς Κρήτης, ὅτι σκόπιμον θὰ
ἦτο αἱ κατὰ τόπους ἀστυνομικαὶ ἀρχαὶ τῶν σκουδαιο-

τέρων ἀπὸ ἀπόψεως ἀρχαιολογικῆς περιφρειῶν νὰ γνω-
ρίσουν διὰ μονίμου τοιχοκλήσεως τὰς κυριωτέρας
διατάξεις τοῦ Νόμου 5351 περὶ ἀρχαιοτήτων (καὶ ἰ-
δίᾳ τὰ ἄρθρα 1, 2, 5, 6, 10, 46, 49), ὅποτε καὶ αἱ προ-
βαλλόμεναι συνήθως δικαιολογίαι περὶ ἀγνοίας τοῦ
νόμου θὰ εἶναι ἀστήρικτοι, καὶ πολλαὶ καταστροφαι
τῶν ἀρχαίων θὰ προλαμβάνονται, ἀλλὰ δὲν γνωρίζω
ἀκόμη τ' ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης μου εἰσηγήσεως.

Νομίζω, ὅτι εἶναι καιρὸς πλέον νὰ κατα-
νοηθῇ, ὅτι αἱ ἀποκαλυπτόμεναι καθ' οἷον ^{ἡ πόλιν} ὅλην τῆς
ἐλληνικῆς γῆς ἀρχαιοτήτες δὲν ἀποτελοῦν μόνον κει-
μήλια πολέτημα καὶ ἀξιοσέβαστα λείψανα τῶν περασμέ-
νων πολιτισμῶν, ἀλλὰ καὶ ἀποκαλύπτουσι ἀμέτρητα ἀρχαία
ἀπομνημονεύματα ὅποια πρέπει ἐπιμελῶς νὰ συλλέγωνται
καὶ νὰ φυλάσσονται, ἀλλὰ προσέτι καὶ ἀντικείμενα με-
γάλης ἐμπορικῆς ἀξίας, ὅτινα, εἴαν ἐκωλοῦντο, ἀντὶ νὰ
θραύωνται ἐγκαταλειμμένα εἰς τοὺς ἀγροὺς, ὅπως
συμβαίνει ἰδίᾳ διὰ τὰ ἀγγεῖα, θ' ἀπέφερον σπουδαῖον
διὰ τὸ Κράτος εἰσόδημα.

Εὐκλειθέστατος

δ

Ἐπιμελητῆς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου

Χαλῖος